

UZASADNIENIE

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi wykonanie fakultatywnego upoważnienia zawartego w art. 15a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 marca 2009 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 56, poz. 458). Zgodnie z tym upoważnieniem, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, może określić przypadki, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, a w przypadku uczestników Ochotniczych Hufców Pracy oraz osób przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych – 15 lat, biorąc pod uwagę opóźnienie w cyklu kształcenia lub umożliwienie osobom przebywającym w zakładach karnych lub aresztach śledczych spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki. Przedmiotowe rozporządzenie określa przypadki, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych (podstawowej, gimnazjum i ponadgimnazjalnej) można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, a w przypadku osób przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych – 15 lat. Rozporządzenie nie określa przypadków, w których do szkół dla dorosłych można przyjąć osoby, które ukończyły 15 lat i są uczestnikami Ochotniczych Hufców Pracy, gdyż przypadki te zostały określone w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

Dotychczas problematyka przyjmowania do szkół dla dorosłych osób, które nie ukończyły 18 lat była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie przypadków, w których do szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat (Dz. U. Nr 169, poz. 1768), wydanym w oparciu o uchylony ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy – Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 145, poz. 917, z późn. zm.) art. 22 ust. 2a ustawy o systemie oświaty. Rozporządzenie to, zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy nowelizującej, utraciło moc z dniem 24 listopada 2008 r. Ustawa ta wprowadziła bowiem nowe fakultatywne upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia przypadków, w których można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat do szkoły dla dorosłych, w art. 15a ustawy o systemie

oświaty. Upoważnienie to nie zostało jednak wykonane. Ustawa z dnia 19 marca 2009 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw* zmieniła brzmienie upoważnienia zawartego w art. 15a, którego wykonanie stanowi przedmiotowe rozporządzenie.

W odniesieniu do poprzednio obowiązującego rozporządzenia, przedmiotowe rozporządzenie poszerza listę przypadków, w których do szkoły dla dorosłych można przyjąć osoby, które nie ukończyły 18 lat. Obok przewidzianej już poprzednio możliwości przyjęcia do (publicznej) szkoły podstawowej i gimnazjum dla dorosłych osób, która ukończyły 16 lat, rozporządzenie umożliwi przyjmowanie do szkół ponadgimnazjalnych dla dorosłych osób, które ukończyły 16 lat i mają opóźnienie w cyklu kształcenia związane z sytuacją życiową lub zdrowotną uniemożliwiającą podjęcie lub kontynuowanie nauki w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży. Dotyczy to np. osób, które mają opóźnienie w cyklu kształcenia związane z długotrwałą chorobą i rekonwalescencją i ze względu na konieczność korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych nie mogą uczęszczać do szkoły dla młodzieży, lub osób, które mają opóźnienie w cyklu kształcenia związane z sytuacją życiową (chodzi w szczególności o małoletnie matki wychowujące dzieci, które ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem nie mogą uczęszczać do szkoły dla młodzieży).

Ponadto rozporządzenie wprowadza możliwość przyjmowania do szkół dla dorosłych osób w wieku od 15 lat przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych. Zgodnie z art. 10 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), odpowiedzialność karną mogą ponosić osoby, które popełniają czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat, a w myśl art. 10 § 2 tej ustawy, także wyjątkowo osoby, które dopuszczają się określonego w tym przepisie czynu zabronionego po ukończeniu 15 lat. Z przepisów tych wynika, że do aresztów śledczych i zakładów karnych mogą trafiać osoby, które nie ukończyły 18 lat, a zatem objęte obowiązkiem szkolnym lub nauki. W obecnym stanie prawnym osoby takie mogą, zgodnie z zasadami ogólnymi, kształcić się jedynie w szkołach dla młodzieży. Z kolei przy zakładach karnych i aresztach śledczych zorganizowane są tylko szkoły dla dorosłych. Wprowadzenie powyższej zmiany nie wpłynie znacząco na kształcenie osób osadzonych w zakładach karnych, które nie ukończyły 18 roku życia, gdyż zgodnie z § 43 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach

karnych (Dz. U. Nr 37, poz. 337, z późn. zm.), nauczanie osadzonych, którzy nie ukończyli 18 lat jest prowadzone na podstawie ramowych planów nauczania szkół dla dorosłych.

Rozporządzenie przewiduje ponadto, zgodnie z upoważnieniem, że we wszystkich wskazanych przypadkach, wymienione osoby będą mogły zostać przyjęte zarówno do publicznej, jak i niepublicznej szkoły dla dorosłych.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracą nad projektem rozporządzenia.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie będzie oddziaływać na publiczne i niepubliczne szkoły dla dorosłych, jak również na osoby małoletnie, które będą mogły zostać przyjęte do szkół dla dorosłych:

- 1) podstawowych i gimnazjów – osoby, które ukończyły 16 lat i które mają opóźnienie w cyklu kształcenia i nie rokują ukończenia szkoły podstawowej lub gimnazjum dla dzieci i młodzieży,
- 2) ponadgimnazjalnych – osoby, które ukończyły 16 lat i które mają opóźnienie w cyklu kształcenia związane z sytuacją życiową lub zdrowotną uniemożliwiającą podjęcie lub kontynuowanie nauki w szkole ponadgimnazjalnej dla młodzieży,
- 3) przy zakładach karnych lub aresztach śledczych – osoby, które ukończyły 15 lat i które przebywają w zakładach karnych lub aresztach śledczych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji następującym partnerom społecznym i związkom zawodowym: Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego, Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”, Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”, Zarządowi Głównemu Związku Rzemiosła Polskiego, Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”, NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych, Forum Związków Zawodowych, Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu, Zarządowi Głównemu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Oświatowców Polskich, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego, Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty, Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół, Radzie Szkół Katolickich, Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Konfederacji Pracodawców Polskich, Krajowej Izbie Gospodarczej, Business Centre Club Związkowi Pracodawców, Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej, Sekretariatowi Konferencji

Episkopatu Polski, Polskiej Radzie Ekumenicznej oraz Towarzystwu Wiedzy Powszechnej.

Projekt rozporządzenia został również przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i w dniu 26 sierpnia 2009 r. uzyskał jej akceptację.

Spośród ww. partnerów społecznych i związków zawodowych uwagi zgłosili NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych oraz Forum Związków Zawodowych. Uwagi te zmierzały do uzupełnienia § 2 projektu rozporządzenia, tak aby uwzględniał on osoby przebywające w schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym. Uwag tych nie uwzględniono, ze względu na brzmienie upoważnienia zawartego w art. 15a ustawy o systemie oświaty, które nie wskazuje przebywania w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych jako przesłanki przyjęcia osoby małoletniej do szkoły dla dorosłych.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.